

Opsamling på de kommunale indberetninger til Rammeaftale 2023-2024

Børne- og ungeområdet

Baggrund

De midtjyske kommuner har foretaget en vurdering af sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede social- og specialundervisningsområde. Vurderingen er foretaget via de kommunale indberetninger, som de midtjyske kommuner har besvaret i perioden december 2021 - januar 2022.

Formålet med de kommunale indberetninger er at give et samlet overblik over, hvorvidt tilbudsviften på det sociale område afspejler kommunernes behov for tilbud til borgerne. Desuden at indsamle viden om kapacitetsjusteringer på det sociale område med betydning for udvikling og koordination i det fælleskommunale- og regionale samarbejde samt om sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på specialundervisningsområdet.

Dette notat indeholder en opsamling på kommunernes indberetninger på det specialiserede børne- og ungeområde. Notatet er udarbejdet af Fælleskommunalt Social- og Sundhedssekretariat i Midtjylland til brug for de indledende drøftelser vedr. Rammeaftale 2023-24.

Sammenfatning af tendenser på tværs kommunerne

Kommunerne er gennem de kommunale indberetninger blevet adspurgt om, hvorvidt der er målgrupper indenfor børne- og ungeområdet, hvor der ikke opleves sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel dels for tilbud og dels for specialdagtilbud samt specialskoletilbud. Derudover er kommunerne blevet spurgt, hvorvidt de forventer at ændre i tilbudsviften indenfor børne- og ungeområdet. På baggrund af de kommunale indberetninger opsummeres nedenfor en række af de tendenser, der går igen hos flere kommuner.

Vurdering af sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på specialiserede tilbud

Kommunerne peger generelt på, at der er udfordringer forbundet med mangel på relevante tilbud til børn og unge med autisme, komplekse udfordringer mv. Nedenfor opsummeres målgrupperne:

- **Børn og unge med komplekse udfordringer**

En stor andel af kommunerne fremhæver, at der er udfordringer med at finde de rette tilbud, eller pladser på det rette tilbud, til børn og unge med autisme samt anden diagnose, dobbeltdiagnoser generelt, multihandicappede, flere funktionsnedsættelser, mv.

- **Børn og unge med autisme**

Ca. halvdelen af kommunerne peger på, at der er en udfordring forbundet med at finde pladser og tilbud til børn og unge på autismspektret. De fleste kommuner beskriver endvidere, at udfordringen ofte opleves ved børn og unge med autisme samt anden udfordring (fx ADHD eller væsentlig funktionsnedsættelse).

Enkelte kommuner specificerer at det også gælder pladser til specialundervisning (udddybes i nedenstående afsnit om *Specialundervisningstilbud til børn og unge med autisme*).

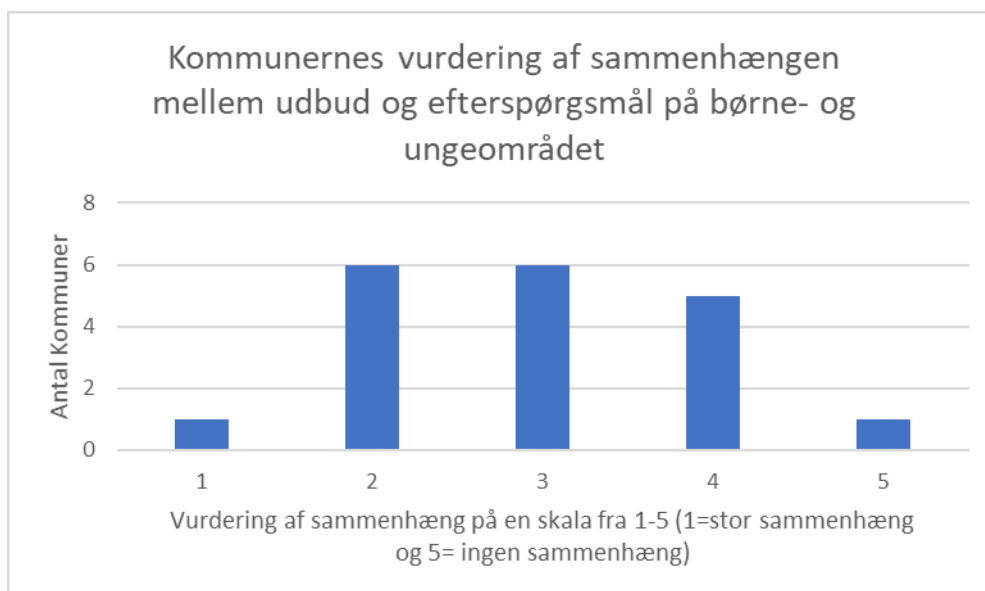
- **Børn og unge med udadreagerende adfærd**

En del kommuner beskriver specifikt manglende tilbud til børn og unge med høj grad af udadreagerende adfærd. Det beskrives, at denne målgruppe ofte har andre problemstillinger (fx autisme eller komplekse udfordringer), men der opleves i nogle kommuner en mangel på specialtilbud, der kan håndtere denne specifikke udfordring.

Vurdering af sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel

Kommunerne er blevet bedt om at vurdere, hvordan de overordnet set oplever sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel af tilbud på børne- og ungeområdet. Konkret skulle de vurdere ud fra en skala fra 1 til 5, hvor 1 er stor grad af sammenhæng og 5 er mindre grad af sammenhæng.

Kommunernes vurderinger afspejler, at der kan være forskel på den oplevede sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på tilbud til de specifikke målgrupper på børne- og ungeområdet. Flere kommuner har således målgruppeopdelt deres vurderinger, hvor vi i disse tilfælde har anvendt gennemsnittet.

Som det fremgår af figuren, vurderer kommunerne, at der er en rimelig sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel af specialiserede tilbud – få kommuner vurderer, at der er stor sammenhæng eller lille sammenhæng.

Vurdering af sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på specialdagtilbud og specialskoletilbud

Kommunerne oplever generelt ikke store udfordringer med manglende sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på specialdagtilbud og specialskoletilbud. Enkelte kommuner beskriver udfordringer med relevante specialdagtilbud og specialskoletilbud til målgrupperne. Derudover nævner nogle kommuner specifikt følgende målgruppe, hvor der mangler pladser/relevante specialdagtilbud og specialskoletilbud:

Børn og unge med behov for specialundervisning

En række kommuner nævner, at der er en mangel på pladser til specialundervisning. Det beskrives, at det ofte gælder børn og unge på autismespektret, børn og unge med komplekse udfordringer samt børn og unge med skolevægring.

Øvrige bemærkninger vedr. specialdagtilbud og specialskoletilbud

Kommunerne blev desuden spurgt, om der er øvrige opmærksomhedspunkter relateret til specialdagtilbud og specialskoletilbud fx i forhold til omfang, indhold og kvalitet i tilbuddene. Enkelte kommuner afgav ekstra bemærkninger. Der var ikke generelle tendenser i tilbagemeldingerne, men følgende er de opmærksomhedspunkter, der kan være relevante for flere kommuner:

- *Der bør ses på samarbejdsmuligheder for kompetenceudvikling inden for specialundervisning i regionale, mellemkommunale og kommunale tilbud. Der er behov for at sikre kvalitet i undervisningen uanset om den er lokal eller foregår i et mere centraliseret tilbud.*
- *Behov for faglig drøftelse af, hvordan vi forstår, og hvad vi definerer som faglighed i de specialiserede skoletilbud.*
- *Der er udfordringer i overgangen fra ung til voksen. Her kan være et gab mellem folkeskole og bo/aktivitetstilbud for unge med varige funktionsnedsættelser*
- *Vi oplever, at der er flere skoler der går efter reduceret skoletilbud til børnene, og dermed kan der ske en stigning i behovet for tabt arbejdsfortjeneste.*

Ovenstående bemærkninger kan give anledning til en drøftelse af, om udfordringerne opleves på tværs af flere kommuner, og om det giver anledning til at igangsætte konkrete tiltag.

Indberetninger af kapacitetsjusteringer

Kommunerne er blevet spurgt, om de forventer at etablere nye tilbud eller lukke tilbud inden for børne- og ungeområdet i de kommende år, der kan have indflydelse på sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede social- og specialundervisningsområde.

Størstedelen af kommunerne har meldt tilbage, at de på nuværende tidspunkt ikke ændrer i tilbudsstrukturen.

Følgende er en oversigt over de kommuner, der ændrer i tilbudsstrukturen:

- *Silkeborg Kommune: Vi har etableret et særligt tilbud til de mest udfordrede børn og unge, hvor vi oplever at der er brug for en langvarig indsats – tilbuddet er pt udfordret på pladser.*
- *Viborg Kommune: Vi forventer at udvikle nye tilpasninger til vores meget udfordrede og hårdt belastede børn med dobbeltdiagnoser (o.l) som f.eks. autisme og ADHD. Desuden forventer vi at udvikle tilpassede skoleløsninger der kan møde vores børn med massivt skolefravær.*
- *Struer Kommune: Vi forventer at etablere et skoletilbud, som har problemstillinger, som er nævnt under pkt. 1, der styrker sammenhængen mellem udbud og efterspørgsel.*

- Skive Kommune: *Børne- Ungeområdet: Der arbejdes p.t. på at etablere målrettet tilbud til de børn og unge, der er ramt af svær spiseforstyrrelse.*
- *Der arbejdes endvidere på at etablere gruppetilbud til anbragte børn og unge.*
- Aarhus Kommune: *Vi har en forventning om at der bliver etableret pasning (SEL § 84 lf. 44) i forbindelse med nogle STU-tilbud, men der mangler forsat helheds tilbud til unge under 18 år, som ikke ønsker STU.*